

Komisja Egzaminacyjna dla Aktuariuszy

LXXXII Egzamin dla Aktuariuszy

Sesja egzaminacyjna w dniu 2 marca 2020r.

**Rachunkowość i sprawozdawczość finansowa w zakładzie
ubezpieczeń**

Imię i nazwisko osoby egzaminowanej: .....

Czas trwania egzaminu: 60 minut

Zadanie 1.

W celu zachowania zasady ostrożności zakład ubezpieczeń przy ustalaniu wyniku finansowego powinien uwzględnić:

- (A) rezerwy na grożące straty dotyczące roku obrotowego, o których zakład ubezpieczeń dowiedział się między dniem bilansowym a dniem, w którym następuje rzeczywiste zamknięcie ksiąg rachunkowych,
- (B) zwiększenie wartości użytkowej lub handlowej składników aktywów,
- (C) wyłącznie niewątpliwe koszty operacyjne i straty nadzwyczajne.

Zadanie 2.

W przypadku gdy księgi rachunkowe są prowadzone poza siedzibą zakładu ubezpieczeń, Zarząd jest obowiązany:

- (A) zapewnić dostępność ksiąg rachunkowych wraz z dowodami księgowymi Komisji Nadzoru Finansowego w siedzibie zakładu albo w innym miejscu za zgodą organu nadzoru,
- (B) powiadomić Państwową Agencję Nadzoru Audytowego o miejscu prowadzenia ksiąg rachunkowych w terminie 15 dni od dnia ich wydania,
- (C) powiadomić właściwy urząd skarbowy o miejscu prowadzenia ksiąg rachunkowych w terminie 30 dni od dnia ich wydania.

Zadanie 3.

Rok obrotowy w zakładzie ubezpieczeń jest równy rokowi kalendarzowemu. Wobec powyższego roczne statutowe sprawozdanie finansowe tego zakładu powinno zostać sporządzane:

- (A) nie później niż do końca marca kolejnego roku,
- (B) nie później niż do końca kwietnia kolejnego roku,
- (C) nie później niż do końca czerwca kolejnego roku.

Zadanie 4.

Roczne statutowe sprawozdanie finansowe zakładu ubezpieczeń prowadzącego działalność w formie towarzystwa ubezpieczeń wzajemnych:

- (A) podlega zatwierdzeniu nie później niż trzy miesiące od dnia jego sporządzenia,
- (B) powinno zostać udostępnione członkom towarzystwa najpóźniej na 15 dni przed walnym zgromadzeniem członków,
- (C) podlega zatwierdzeniu przez Radę Nadzorczą towarzystwa nie później niż sześć miesięcy od dnia bilansowego.

Zadanie 5.

Na kontach ksiąg pomocniczych:

- (A) można w ciągu okresu sprawozdawczego stosować, obok lub zamiast jednostek pieniężnych, jednostki naturalne,
- (B) nie można prowadzić ewidencji środków trwałych,
- (C) obowiązuje ujęcie zarejestrowanych uprzednio lub równocześnie w dzienniku zdarzeń, zgodnie z zasadą podwójnego zapisu.

Zadanie 6.

Zakład ubezpieczeń z siedzibą w Polsce otwiera swój oddział w Pradze. Dane wynikające ze sprawozdania finansowego oddziału:

- (A) nie będą uwzględnione w sprawozdaniu finansowym zakładu ubezpieczeń,
- (B) będą uwzględnione w sprawozdaniu finansowym zakładu, przy czym konieczne będą stosowne wyłączenia,
- (C) będą uwzględnione w sprawozdaniu finansowym zakładu bez żadnych wyłączeń.

Zadanie 7.

W rachunku przepływów pieniężnych zakładu ubezpieczeń sporządzającego sprawozdanie finansowe zgodnie z ustawą o rachunkowości wpływy z tytułu czynności komisarza awaryjnego wykazywane są w pozycji:

- (A) pozostałe wpływy z działalności bezpośredniej,
- (B) pozostałe wpływy finansowe,
- (C) wpływy z pozostałej działalności operacyjnej.

Zadanie 8.

Fundusz prewencyjny zakład ubezpieczeń wykazuje:

- (A) w pasywach bilansu w grupie zobowiązań jako fundusze specjalne,
- (B) w pasywach bilansu jako pozostały kapitał rezerwowy,
- (C) jako pozycje pozabilansowe.

Zadanie 9.

Zobowiązania ujęte przez zakład ubezpieczeń jako bierne rozliczenia międzyokresowe:

- (A) zmniejszają koszty okresu sprawozdawczego, w którym stwierdzono, że zobowiązania te nie powstały,
- (B) tworzone są w wysokości prawdopodobnych zobowiązań przypadających na przyszłe okresy sprawozdawcze,
- (C) dotyczą m.in. świadczeń wykonanych na rzecz zakładu przez jego kontrahentów, o ile kwot tych zobowiązań nie można oszacować w sposób wiarygodny.

Zadanie 10.

W zakładzie ubezpieczeń i reasekuracji sporządzającym sprawozdanie finansowe zgodnie z ustawą o rachunkowości, wzrost wartości prowizji reasekuracyjnej wynikający z prowadzonej działalności w ramach reasekuracji biernej:

- (A) wpływa na zwiększenie wartości wykazanych kosztów akwizycji,
- (B) wpływa na zmniejszenie wartości wykazanych kosztów działalności ubezpieczeniowej,
- (C) wpływa na zwiększenie wartości wykazanych pozostałych przychodów technicznych.

Zadanie 11.

W przypadku jeśli zakład ubezpieczeń nie tworzy funduszu prewencyjnego:

- (A) koszty prowadzenia działalności prewencyjnej wykazuje jako pozostałe koszty techniczne na udziale własnym,
- (B) nie ma możliwości prowadzenia działalności prewencyjnej,
- (C) koszty prowadzenia działalności prewencyjnej wykazuje jako pozostałe koszty operacyjne.

Zadanie 12.

Zakład ubezpieczeń zobowiązany do sporządzenia skonsolidowanego sprawozdania finansowego za 2019 r. zgodnie z MSR sporządza je:

- (A) w postaci elektronicznej w strukturze logicznej oraz formacie udostępnianych w Biuletynie Informacji Publicznej na stronie podmiotowej urzędu obsługującego ministra właściwego do spraw finansów publicznych,
- (B) w postaci papierowej,
- (C) w postaci elektronicznej opatrzonej podpisem elektronicznym, podpisem zaufanym albo podpisem osobistym.

Zadanie 13.

Zakład ubezpieczeń działu II stosujący ustawę o rachunkowości, w dniu 30 września 20X0 r. nabył udziały w spółce Magenta Sp zoo stając się większościowym udziałowcem. Na dzień 31 grudnia 20X0 r. zakład ubezpieczeń wykazał dodatnią różnicę z tytułu aktualizacji wyceny posiadanych udziałów w wysokości 10 jednostek. Na dzień 31 grudnia 20X1 r. zakład zidentyfikował przesłanki skutkujące koniecznością pomniejszenia wartości nabytych udziałów o 20 jednostek. Ujemne różnice z tytułu aktualizacji wyceny lokat zakład wykaże:

- (A) jako niezrealizowane straty na lokatach w wysokości 20 jednostek,
- (B) w kapitale własnym w pozycji „kapitał z aktualizacji wyceny” jako pomniejszenie wcześniej wykazanej dodatniej różnicy (10 jednostek) oraz w wyniku finansowym (10 jednostek),
- (C) w kapitale własnym w pozycji „kapitał z aktualizacji wyceny” w wysokości 20 jednostek.

Zadanie 14.

W ogólnym rachunku zysków i strat zakład ubezpieczeń działu II wykazuje m.in.:

- (A) dodatnie różnice kursowe z tytułu ubezpieczeń bezpośrednich i reasekuracji,
- (B) odsetki od środków zgromadzonych na rachunku bieżącym,
- (C) wynagrodzenia członków Zarządu.

Zadanie 15.

Gwarancje gotówkowe reasekuratora, które pozostają jego własnością cedent wykaże w sprawozdaniu finansowym:

- (A) w pozycji pozabilansowej „otrzymane gwarancje i poręczenia”,
- (B) jako zobowiązania z tytułu depozytów reasekuratorów,
- (C) jako zobowiązania z tytułu reasekuracji.

Zadanie 16.

Jeśli zakład ubezpieczeń działu II:

- (A) świadczy usługi komisarza awaryjnego to koszty z tego tytułu wykazuje w pozostałych kosztach operacyjnych,
- (B) przy wyliczeniu rezerwy na skapitalizowaną wartość rent uwzględnia przychody z lokat to przenosi je z technicznego rachunku ubezpieczeń do ogólnego rachunku zysków i strat,
- (C) tworzy odpisy aktualizujące należności niezwiązane z działalnością bezpośrednią ani reasekuracją to wykazuje je jako pozostałe koszty techniczne na udziale własnym.

Zadanie 17.

Zakładając, że składka przypisana brutto z tytułu zawartej umowy ubezpieczenia z grupy 18 działu II wynosi 850, składka zarobiona 550 oraz ubezpieczający zapłacił raty składki w wysokości 250, to zmiana stanu rezerwy składek brutto wynosi:

- (A) 300,
- (B) 600,
- (C) 1 400.

Zadanie 18.

Zakład ubezpieczeń działu II za pośrednictwem agenta ubezpieczeniowego zawarł z ubezpieczającym umowę ubezpieczenia 30 grudnia 20X0 r., której okres ochrony ubezpieczeniowej rozpoczyna się 1 stycznia 20X1 r. i kończy 30 września 20X1 r. Ryzyko z tytułu tej umowy rozłożone jest proporcjonalnie w okresie trwania umowy. Składka ubezpieczeniowa dla tej polisy wynosi 900 i jest płatna w dwóch równych ratach. Ubezpieczający w dniu zawarcia umowy wpłacił przelewem na konto zakładu ubezpieczeń pierwszą ratę. Termin drugiej raty przypadał na 15 marca 20X1 r. Do 31 marca 20X1 r. zakład ubezpieczeń nie otrzymał drugiej raty składki. Na dzień 31 marca 20X1 r. zakład ubezpieczeń z tytułu tej umowy wykaże:

- (A) składkę zarobioną brutto w kwocie 600,
- (B) składkę przypisaną brutto w kwocie 0,
- (C) należności od pośredników ubezpieczeniowych w kwocie 450.

Zadanie 19.

Zakład ubezpieczeń działu II stosujący ustawę o rachunkowości, obligacje podporządkowane wyemitowane przez jednostkę zależną, które zostały zaliczone do aktywów finansowych utrzymywanych do terminu wymagalności wycenia według:

(A) skorygowanej ceny nabycia,

(B) wartości godziwej,

(C) ceny nabycia.

Zadanie 20.

Zakład ubezpieczeń działu II stosujący ustawę o rachunkowości w dniu 1 lipca 20X0 r. nabył obligacje skarbowe będące przedmiotem obrotu na aktywnym rynku, które zaklasyfikował do aktywów przeznaczonych do obrotu (są one uwzględniane przy ustalaniu wartości rezerw techniczno-ubezpieczeniowych). Na dzień 31 grudnia 20X0 r. zakład ubezpieczeń wykazał dodatnią różnicę z tytułu aktualizacji wyceny posiadanych obligacji w wysokości 200 jednostek. Na dzień 31 grudnia 20X1 r. zakład dokonał wyceny posiadanych obligacji i ustalił, że ich wartość jest niższa o 280 jednostek w stosunku do wartości ustalonej na 31 grudnia 20X0 r. (przy czym nie zidentyfikowano potrzeby utworzenia odpisu z tytułu trwałej utraty wartości). Uwzględniając powyższe zakład powinien wykazać ujemne różnice z tytułu aktualizacji wyceny:

(A) bezpośrednio w kapitale własnym w pozycji „kapitał z aktualizacji wyceny” wykazując wartość ujemną równą 80 jednostkom,

(B) jako niezrealizowane straty na lokatach w wysokości 280 jednostek,

(C) jako wynik ujemny z rewaloryzacji lokat w wysokości 280 jednostek.

Zadanie 21.

Jeśli składka przypisana brutto wynosi 800, należności od ubezpieczających z tytułu niezapłaconej składki 300, w okresie sprawozdawczym nastąpił wzrost rezerwy składek o 200, zakład ceduje 20% ryzyka, to składka zarobiona na udziale własnym wynosi:

(A) 600,

(B) 480,

(C) 640.

Zadanie 22.

Zakład ubezpieczeń sporządzający sprawozdanie finansowe zgodnie z MSR nieruchomości przeznaczone na cele inwestycyjne wycenia:

- (A) wyłącznie w oparciu o model wartości godziwej,
- (B) według wybranej przez siebie metody wyceny, tj. modelu wartości godziwej lub modelu opartego na cenie nabycia lub koszcie wytworzenia,
- (C) wyłącznie w oparciu o model oparty na cenie nabycia lub koszcie wytworzenia.

Zadanie 23.

Zakład ubezpieczeń sporządzający sprawozdanie finansowe zgodnie z MSR:

- (A) nie ma obowiązku sporządzenia sprawozdania z działalności jednostki gdyż MSR-y nie nakładają takiego obowiązku,
- (B) ma obowiązek tworzenia rezerwy na szkody katastroficzne,
- (C) może dokonać podziału wyniku finansowego w przypadku kiedy biegły rewident wydał o tym sprawozdaniu opinię z zastrzeżeniem.

Zadanie 24.

Zakład ubezpieczeń dla celów wypłacalności:

- (A) nieruchomości inwestycyjne może wyceniać przy zastosowaniu modeli kosztowych, jeżeli wycena wartości tych aktywów jest ustalona jako koszt pomniejszony o odpisy z tytułu amortyzacji i odpisy z tytułu trwałej utraty wartości,
- (B) nie wycenia dotacji niepieniężnych według wartości nominalnej,
- (C) po początkowym ujęciu zobowiązania finansowego dokonuje korekt uwzględniających zmianę własnej zdolności kredytowej.

Zadanie 25.

Zakład ubezpieczeń sprawozdanie z realizacji polityki zaangażowań:

- (A) dołącza do sprawozdania z działalności jednostki,
- (B) ma obowiązek publikować co roku, o ile prowadzi działalność w dziale I i lokuje swoje aktywa w dopuszczone do obrotu na rynku regulowanym akcje spółek,
- (C) dołącza do sprawozdania o wypłacalności i kondycji finansowej.

Zadanie 26.

Dla celów wypłacalności zakład ubezpieczeń wycenia w wartości zero:

- (A) wartość firmy,
- (B) wartość firmy o ile zakład ubezpieczeń nie może wykazać, że istnieje wartość dla tego samego lub podobnego składnika aktywów na aktywnym rynku,
- (C) wszystkie wartości niematerialne i prawne.

Zadanie 27.

Przy obliczaniu kwot należnych z umów reasekuracji dla celów wypłacalności zakład ubezpieczeń:

- (A) uwzględnia różnicę w czasie między otrzymaniem kwoty należnej od reasekuratora a dokonaniem bezpośredniej wypłaty,
- (B) nie uwzględnia oczekiwanych strat w związku z niewykonaniem zobowiązania przez reasekuratora,
- (C) uwzględnia oczekiwane straty w związku z niewykonaniem zobowiązania przez reasekuratora przy czym nie ustala prawdopodobieństwa niewykonania zobowiązania przez reasekuratora.

Zadanie 28.

Zakład ubezpieczeń jako jednostka dominująca należy do grupy kapitałowej, w której jednostką zależną jest bank. Roczne skonsolidowane sprawozdanie finansowe tej grupy:

- (A) musi być zawsze sporządzone zgodnie z MSR,
- (B) musi być sporządzone zgodnie z MSR jeśli zakład ubezpieczeń jest emitentem papierów wartościowych,
- (C) musi być sporządzone zgodnie z MSR jeśli sprawozdania jednostkowe banku i zakładu ubezpieczeń sporządza się zgodnie z MSR.

Zadanie 29.

Zakład ubezpieczeń dla celów wypłacalności wycenia aktywa i zobowiązania:

- (A) zgodnie z MSR,
- (B) bez konieczności uwzględniania założenia kontynuacji działalności,
- (C) bez stosowania kompensaty.

Zadanie 30.

Zakład ubezpieczeń dla celów wypłacalności zobowiązania warunkowe:

- (A) wykazuje jako oczekiwaną bieżącą wartość przyszłych przepływów pieniężnych niezbędnych do uregulowania zobowiązania warunkowego w całym okresie jego trwania wykorzystując przy tym strukturę terminową podstawowej stopy procentowej wolnej od ryzyka,
- (B) prezentuje jako pozycje pozabilansowe,
- (C) wykazuje w bilansie bez względu na zasadę istotności.

Zadanie 31.

Jeżeli po sporządzeniu i zbadaniu rocznego sprawozdania finansowego, a przed jego zatwierdzeniem, zakład ubezpieczeń otrzymał informacje o zdarzeniach istotnie wpływających na to sprawozdanie wówczas:

- (A) stosowną informację zamieszcza w sprawozdaniu z działalności, przy czym nie ma obowiązku korygowania zbadanego sprawozdania finansowego,
- (B) powinien on odpowiednio zmienić to sprawozdanie, dokonując jednocześnie odpowiednich zapisów w księgach rachunkowych roku obrotowego, którego sprawozdanie finansowe dotyczy,
- (C) skutki tych zdarzeń ujmuje w księgach rachunkowych roku obrotowego, w którym te informacje otrzymał.

Zadanie 32.

Zakład ubezpieczeń dla celów wypłacalności wycenia udziały w innym zakładzie ubezpieczeń będącym jego jednostką zależną:

- (A) w wartości zero jeśli zakład będący jednostką zależną jest wyłączony z nadzoru grupowego,
- (B) jedynie za pomocą skorygowanej metody praw własności,
- (C) jedynie według cen rynkowych notowanych na aktywnych rynkach.

Zadanie 33.

Biegły rewident badający sprawozdanie o wypłacalności i kondycji finansowej zakładu ubezpieczeń jest zobowiązany niezwłocznie poinformować:

- (A) Państwową Agencję Nadzoru Audytowego o tym jaką opinię planuje wydać,
- (B) Państwową Agencję Nadzoru Audytowego o możliwości wydania opinii bez zastrzeżeń,
- (C) Komisję Nadzoru Finansowego o istotnym naruszeniu przepisów prawa dotyczących wykonywania działalności przez zakład ubezpieczeń.

Zadanie 34.

Dane wykorzystywane do obliczania rezerw techniczno-ubezpieczeniowych dla celów wypłacalności uważa się za kompletne jeśli są one:

- (A) dostępne dla każdej odpowiedniej jednorodnej grupy ryzyka stosowanej przy obliczaniu rezerw techniczno-ubezpieczeniowych oraz żadne istotne dane nie są pomijane bez uzasadnienia przy obliczaniu rezerw techniczno-ubezpieczeniowych,
- (B) zgodne z założeniami, na których opierają się metody aktuarialne i statystyczne stosowane w odniesieniu do tych danych przy obliczaniu rezerw techniczno-ubezpieczeniowych,
- (C) zapisywane w sposób terminowy i spójny przez cały czas.

Zadanie 35.

Zakład ubezpieczeń ujawnia sprawozdanie o wypłacalności i kondycji finansowej:

- (A) tylko raz w roku,
- (B) co najmniej raz w roku,
- (C) co kwartał.

Zadanie 36.

Zakład ubezpieczeń wyceniając rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe dla celów wypłacalności:

- (A) najlepsze oszacowanie oblicza pomniejszając o kwoty należne z umów reasekuracji (najlepsze oszacowanie nie jest wykazywane w wartości brutto),
- (B) przy obliczaniu najlepszego oszacowania i marginesu ryzyka oddzielnie, margines ryzyka ustala przy użyciu metody kosztu kapitału,
- (C) stopę kosztu kapitału stosowaną do obliczenia marginesu ryzyka oblicza co najmniej raz na kwartał.

Zadanie 37.

Zakład ubezpieczeń prognozując przepływy pieniężne wykorzystywane przy obliczaniu najlepszego oszacowania:

- (A) uwzględnia m.in. niepewność kwot roszczeń, w tym niepewność dotyczącą inflacji roszczeń i okresu potrzebnego na uregulowanie i wypłacenie roszczeń,
- (B) zakłada, że nie będzie on w przyszłości zawierał nowych umów ubezpieczenia,
- (C) uwzględnia jedynie obowiązujące przepisy podatkowe (nie ma możliwości uwzględnienia oczekiwanych zmian w ustawach podatkowych).

Zadanie 38.

Umowa z firmą audytorską o badanie sprawozdania finansowego zakładu ubezpieczeń:

- (A) nie może zostać przedłużona o jeden rok,
- (B) może zostać rozwiązana m.in. w przypadku różnic poglądów w zakresie stosowania zasad rachunkowości,
- (C) w przypadku kiedy następuje jej rozwiązanie, musi zostać zakomunikowana Krajowej Radzie Biegłych Rewidentów i Komisji Nadzoru Finansowego.

Zadanie 39.

Zakład ubezpieczeń prowadzący działalność w dziale I przenosi z technicznego rachunku ubezpieczeń na życie do ogólnego rachunku zysków i strat:

- (A) przychody z lokat uwzględnianych przy wyliczaniu rezerw techniczno-ubezpieczeniowych pomniejszone o koszty działalności lokacyjnej związane z tymi przychodami,
- (B) przychody z lokat nieuwzględnianych przy wyliczaniu rezerw techniczno-ubezpieczeniowych pomniejszone o koszty działalności lokacyjnej związane z tymi przychodami,
- (C) przychody z lokat niestanowiących pokrycia rezerw techniczno-ubezpieczeniowych pomniejszone o koszty działalności lokacyjnej związane z tymi przychodami.

Zadanie 40.

Sprawozdanie o wypłacalności i kondycji finansowej:

- (A) za zgodą organu nadzoru może nie zawierać szczegółowych informacji dot. ryzyka koncentracji w sytuacji jeśli zakład ubezpieczeń jest obowiązany względem ubezpieczających lub kontrahentów do zachowania tajemnicy lub poufności,
- (B) za zgodą organu nadzoru może nie zawierać informacji o kwocie niezgodności z minimalnym wymogiem kapitałowym,
- (C) jest składane we właściwym rejestrze sądowym w ciągu 15 dni od dnia jego zatwierdzenia.

Egzamin dla Aktuariuszy
Sesja egzaminacyjna w dniu 2 marca 2020r.

Rachunkowość i sprawozdawczość finansowa w zakładzie
ubezpieczeń

Arkusz odpowiedzi^{1*}

Imię i nazwisko : .....

Pesel .....

Zadanie nr	Odpowiedź	Punktacja ^{2♦}
1	A	
2	A	
3	A	
4	B	
5	A	
6	B	
7	C	
8	A	
9	A	
10	B	
11	A	
12	C	
13	B	
14	B	
15	A	
16	A	
17	A	
18	B	
19	A	
20	B	
21	B	
22	B	
23	C	
24	B	
25	B	
26	A	
27	A	
28	B	
29	C	
30	A	
31	B	
32	A	
33	C	
34	A	
35	B	
36	B	
37	A	
38	A	
39	C	
40	A	

1* Oceniane są wyłącznie odpowiedzi umieszczone w *Arkuszu odpowiedzi*.

2♦ Wypełnia Komisja Egzaminacyjna.

